

IN DEZE UITGAVE

1. Aan de participanten
2. Impressies van de workshops
3. Werkgroepen
4. Landelijke enneagramconferentie
5. Van het PEP-bestuur

Workshops, algemene start in zaal

Workshop Chris

Workshop Albert

COLUMN

Leren lopen

We bevonden ons op het terras van Paal 29 toen mijn vriendin zei: "Ik vind het fascinerend!" Het was rond 1995.

Onderweg op de duinpaden had ze uitgelegd wat het was, het enneagram, en mijn hersens kraakten. Mijn afweer draaide ook op volle toeren. Hoezo, negen typen. We zijn immers veel te complex om ingedeeld te worden? Dat was toch wel duidelijk?

Aan de Participanten en belangstellenden van het PEP

Het PEP bloeit. Op 5 april hadden we de 3^e PEP-dag met zo'n 65 deelnemers.

Het was bijzonder! De open, collegiale sfeer. De vanzelfsprekendheid om enthousiast anderen te laten delen in je kennis en je methodieken. Om je in elkaar te herkennen of te kunnen verschillen van aanpak en inzichten, dit te delen en daarin te leren van elkaar. Geen dogma's, maar open onderzoek, met als gemeenschappelijke noemer: hart voor je werk en voor het enneagram als instrument daarin.

Cecile Collaris bood ons haar toewijding en duidelijkheid waarmee zij het kader voor de dag schiep. Frits van Kempen bracht ons op enthousiaste wijze 'op stoom' met zijn fysieke aanpak waarmee hij ons liet onderzoeken of we liever *in* de pas of *uit* de pas lopen, meer houden van structuur of van een zekere chaos.

Leuk ook om –na deze inspirerende start- al meteen met de workshops te beginnen (zie de impressies in deze PEP-talk). De gezamenlijke afsluiting met de inleiding van Gerard Lange over het soefisme en het enneagram, was zeer inspirerend. We sloten daardoor gezamenlijk af met een sterk gevoel van verbondenheid. Dit maakte het nagenieten en netwerken bij een borrel op het zonnige terras van Drakenburg nóg specialer!

[Naar Boven](#)

2. Impressies van de workshops

Workshop van Chris Elzinga: Zoektocht naar persoonlijke essentie.

De belangstelling voor deze workshop was zo overweldigend dat het dubbele aantal van de geplande 15 deelnemers is toegelaten.

Chris zoekt met ons naar de diepere lagen in onze persoonlijkheid. De reis gaat door het ego naar de ziel. Hij schetst de reis van het kind dat vanuit liefde geboren wordt, vervolgens in een gat valt en daar zoveel angst ervaart dat het dat amper kan verdragen. Daardoor ontdekt het zelf manieren om te overleven. Zo ontstaan het ego en de Persoonlijkheidstypen van het Enneagram.

Hoe vindt de mens de weg terug naar de ziel?

De zelfde weg terug. Minder in actie gaan, door de angst heen en zo uiteindelijk weer bij de liefde uitkomen. Beslist geen gemakkelijke weg.

Chris biedt ons als coach handvaten om onze cliënten te begeleiden in dit proces. Ook staat hij stil bij wat dit vraagt van de coach.

Een zeer inspirerend en verhelderend betoog. Niet alleen toepasbaar op het werken met cliënten maar ook een steun op ons eigen pad van persoonlijke groei.

Verdere verdieping in deze materie is te vinden bij Sandra Maitri en A.H. Almaas.

Jacques van Hees

Workshop van Albert Kamphuis: Weerstand overwinnen en gezondheidsniveaus.

Albert vertelde ons over zijn manier om de gezondheidsniveaus van Riso/Hudson te gebruiken als vertrekpunt bij coaching. Onze basisangsten verhinderen dat wij contact voelen met onze essentie. Kort gezegd komt de coachingsmethode erop neer dat je aansluit bij die basisangst en het gedrag dat daaruit voortkomt benoemt, maar dan een herkadring maakt door een verbinding te maken met de essentie. Albert gebruikt hierbij de schema's die achterin het Enneagram Basisboek van Riso en Hudson staan.

Als je bij een cliënt het gedrag waarneemt van zijn/haar type op niveau 6, benoem dan dat gedrag en

En tegelijkertijd was ik nieuwsgierig. Enneagram? En een van mijn belangrijke vriendinnen vond dat fascinerend?

Kan kennis groeien?

Ik weet hoezeer het gevaar op de loer ligt om afgesloten te raken van mijn eigen verdere ontwikkeling. Ontwikkeling stagneert immers door vast te houden, door te verstarren in een angst om los te laten. Ontwikkeling stagneert kortom, door de gedachte dat groei klaar kan zijn.

Welnu, ik wilde groeien, dus, het was voor mij aantrekkelijk om de "Groei"-Pepdag te bezoeken. En zo kwam ik op deze 5^e april op het prachtige terrein van conferentieoord Drakenburg en hoorde Leo Castelein daar een nieuwe versie van het scheppingsverhaal vertellen.

"Genesis begint met: "In het begin schiep God de hemel en de aarde." Hoe zou het zijn als we zouden zeggen: Sinds het begin schiep God de hemel en de aarde. Hoe zou het zijn als we ervan uitgaan dat het scheppingsproces nog steeds gaande is?"

Iets in mij verschoof. Het inwisselen van de afgeronde woorden "in het begin" voor "sinds", maakte mij in een klap onderdeel van een lopend NU. Ik was verrast. Er werd mij de mogelijkheid geboden deel te hebben aan het scheppingsproces. Want inderdaad, wie zegt dat de schepping af is? Het feit dat ik ben, dat ik besta, dat ik deel ben van het scheppingsverhaal, het feit dat ik me dat realiseer maakt me beweeglijk. En opeens was daar de gewaarwording: Er is niet ik en het scheppingsverhaal, er is één schepping. En zo begreep ik hoe het enneagram een symbool kan zijn van Eenheid, Een-Zijn.

Er ontstond een mooie aansluiting met het vorige toen Chris Elzinga de egostructuur besprak. "Bij het onderzoek naar de eigen egostructuur zijn er drie belangrijke hulpbronnen:

1. het belang van het leren kennen van Super-Ego, met behulp van lichaamsbewustzijn om je balans te vinden,
2. zonder oordeel naar jezelf te kijken en ontplooiing van je eigen dynamiek,
3. het bewustzijn van zielekwaliteit."

Ik vroeg naar een toelichting op het voor mij abstracte woord "zielekwaliteit". Hij vertelde over de ziel als orgaan voor ervaren. Het bewustzijnsveld voor gewaar worden.

Hallo?

In mij kwam de onderzoeksvraag naar boven die in het boek "sprekende stilte" over het leven van Sri Ramana Maharashi staat: "wat is het dat waarneemt?" Het is een regel die ik vaak gebruik. De vraag schept ruimte voor waarnemen zonder meteen in een impuls te reageren. Het is een manier om eerst tot inkeer te komen en vervolgens na te gaan of een reactie wel nodig is. Het is een zin om de egostructuur te onderzoeken.

De ziel als eenheid van leven was voor mij net zo nieuw als de schepping die nog duurt. Gerard Lange, de laatste spreker op deze mooie dag, nam me mee op zijn pad in de Soefiwereld. Hij noemde de Soefi de religie van het zuiveren van het hart.

"Als de lippen zwijgen, spreekt het hart, als het hart zwijgt, spreekt de ziel. Dan is er contact met het licht. De mensen zijn broeders en zusters van de Ene Bron. Je bent ziel. Je bent ziel met een lichaam en een denkvermogen".

Het was de eerste keer dat ik het Een-Zijn kon verbinden met wie ik ben. Ik leer lopen.

Esther van der Vaart

voeg daaraan toe: "maar *eigenlijk* wil je(gedrag van niveau 1) hè?"

Daardoor kan de cliënt contact maken met z'n essentie. Daarna ga je weer naar het hier en nu: "Op de één of andere manier komt het er nu anders uit!" Ga vervolgens 2 niveau's hoger, dus in dit geval naar niveau 4, en benoem elementen van dat niveau die toch ook doorschemeren in het gedrag van de cliënt. Bijv.: "Maar als ik jou zo hoor dan zijn er toch ook veel mensen die het fantastisch vinden wat je doet." (erkenning / positief perspectief). Daarna 1 niveau lager, op niveau 5: "Dus niet iederéén vindt het vanzelfsprekend dat jij er voor ze bent". Nu ben je op een operationeel niveau waar de cliënt –vanuit contact met z'n essentie- een stap kan zetten in z'n ontwikkeling.

Reina de Wit

Workshop van Marjoleine Kamphuis en Cecile Collaris. Persoonlijke groei door ontwikkeling van het innerlijk kind.

In een sfeervolle grote ruimte zitten we in een kring met 16 deelnemers. Marjoleine en Cecile hebben de workshop vorm en inhoud gegeven. Enig improvisatietalent was nodig om in te spelen op de onverwachte afmelding van de tekentherapeute wegens ziekte.

Aan de muur hangen twee overzichten met de kind boodschappen van de verschillende enneatypen. Het eerste overzicht betreft de onbewuste boodschap die je als kind hebt opgepikt en de tweede geeft de 'uitgeleven boodschap' aan.

Marjoleine vraagt ons de tekst van ons eigen type te lezen en herkenning te zoeken. Dan begeleidt zij een visualisatieoefening. We gaan terug in de tijd om het gevoel van het kind te ervaren bij de opgeslagen boodschap. Vervolgens gaan we linkshandig het gevoel uittekenen dat opgeroepen is door deze visualisatie. Marjoleine nodigt ons uit op grote vellen met krijt een beeld neer te zetten en aanvullende teksten erbij te zetten.

Het is stil in de ruimte.

Aan tafels en op de grond ontstaan schetsen en verbeeldingen van ons kindgevoel. Na een kwartiertje gaan we door met de visualisatie. Nu staat de andere boodschap centraal en we geven het kind dat wat het nodig had. Om dit nieuwe element te symboliseren kiezen er 1 à 2 ansichtkaarten en vullen we de gevoelsverbeelding aan met nieuwe teksten.

In een eindronde is er ruimte voor een aantal deelnemers hun verbeelding, gevoel en boodschappen toe te lichten. Een mooie, gevoelsrijke manier om dicht bij je beleving te komen en te ervaren hoe je zelf kunt sturen in het bijstellen van je gevoel.

Het is nooit te laat jezelf een plezierige jeugd te geven!

Geer van den Brink Réussite

Workshop van Leo Castelijns: Transformatie en weerstand overwinnen tussen punt 4 en 5 in het enneagram.

Het enneagram als procesmodel –als model van een scheppingsproces- komt voort uit het soefisme. In het soefisme komen verschillende oude tradities samen. In het symbool van het enneagram vinden we archetypische wijsheden terug uit die tradities. Eén daarvan is het 'ravijn': de kloof tussen punt 4 en 5. Het symbool voor het moment dat wij altijd in onszelf tegenkomen als we in een werkelijk en diepgaand transformatieproces zitten.

Punt 9 staat voor: de mogelijkheid, de intentie, de leegte, de vormloosheid die nog niet tot vorm is gebracht ('god die boven de oerwateren zweeft'). Daar tegenover –bij punt 4,5 - staat: daden. Schepping komt voort uit daad (punt 4,5) maar daarvoor zullen we dat zwarte gat tussen 4 en 5 moeten overbruggen. We zullen moeten inzien waar we bang voor zijn en tot daden moeten komen om heel (wedergeboren) te worden. ('Sinds den beginne schiep god hemel en aarde..')

Op onze reis zijn we bij punt 3 wel onze hulpbron tegengekomen. Leo liet het ons ervaren in een oefening: welke hulpbron spreekt jou het meeste aan? Wat gebeurt er met je als je je masker afdoet en je openstelt voor die hulpbron? Hij liet ons op de tekst van onze hulpbron staan: welk gevoel, welk beeld roept dat bij je op? En wat gebeurt er als je vanuit die toestand je omdraait naar je gemaskerde zelf? Welk beeld van jezelf zie je dan? Wat kan jouw hulpbron betekenen in jouw transformatieproces?

Leo's begeesterde verhaal en wijze van begeleiden was ontzettend inspirerend.

Reina de Wit

Soefisme en enneagram – door Gerard Lange

Gerard Lange vertelde hoe hij is opgegroeid in een Soefifamilie, dus in een rijke spirituele traditie. En dat ook daar psychologische blokkades voorkomen. In de psychiatrie ging het alleen over egostructuren en miste hij de spirituele dimensie. Door het enneagram kwamen voor Gerard psychologie en spiritualiteit bijelkaar. De herkenning in het type 5, zijn ervaring hoe die herkenning helpt je valkuilen te leren kennen, de verbinding met de spirituele ontwikkeling en met het soefisme, waren belangrijke ontdekkingen. Hij verbond dit verhaal met de bewustzijnsniveaus van Ken Wilber en het belang van meditatie bij de ontwikkeling van het bewustzijn.

Soefisme is het zoeken van contact met het licht, het zuiveren van het hart. “ Als het hoofd zwijgt spreekt het hart. Als het hart zwijgt spreekt de ziel.”

De 4e PEP dag vindt plaats op 30 november 2007

[Naar Boven](#)

3. Werkgroepen

Werkgroep Enneagram en NLP

Margot Rijswijk heeft de trekkersrol van Angelique Versteeg overgenomen (i.v.m. persoonlijke omstandigheden). Dringend verzoek aan de mensen die zich al hebben opgegeven bij Angelique, om zich even opnieuw aan te melden of als je dit nu leest en denkt, dat vind ik ook interessant, geef je op vóór 1 juni bij Margot Rijswijk via email margot@reflect-lci.nl . Geef daarin ook even kort je motivatie, wat voor jou het doel is om deel te nemen aan de werkgroep. Voor vragen kun je mij bellen op 06-24980009. Alvast bedankt en excuses voor het ongemak!

Enneamove, een nieuwe werkgroep met beweging en klank.

Dit lijkt me een leuke titel voor het soort werkgroep waar ik in wil experimenteren.

Deze werkgroep komt voor het eerst bij elkaar op zaterdag 9 juni van 10.30 -16.30 in Amsterdam.

Informatie: j.vd.riet@zonnet.nl

De eerste aanzet daarvoor werd gegeven door Andrea Isaacs in het experiëntele deel van de training van Don Riso en Russ Hudson.

Andrea is een danser en zij heeft een werkwijze ontwikkeld om in beweging en klank de negen typen te ervaren.

Allereerst lijkt het me leuk om de ervaringen die ik heb opgedaan door te geven. Dat betekent dat de eerste afspraak die we maken 's morgens door mij geleid wordt, dan kan ik jullie laten ervaren waar “enneamove” over gaat, met muziek en bewegingsopdrachten in combinatie met zinnestjes die bij de gift van je type passen.

Daarna kunnen we bespreken wat we samen kunnen uitzoeken: welke muziek bij welk type past, welke zinnen erbij passen.

Ik heb er zin in!

Jeanet van de Riet

Nieuwe PEP- intervisiegroep in regio Hilversum.

Wij hebben met ons vieren al een paar jaar intervisie over werken met het enneagram. Naar aanleiding van deelname van één van ons aan de PEP-dag op 5 april, hebben we besloten onze intervisiegroep in te brengen in het PEP en open te stellen voor nieuwe leden.

We hebben tijdens ons bestaan –in soms wisselende samenstelling- al verschillende fases doorgemaakt. Het begon met veel uitwisseling van ervaringen, materialen en het bespreken van vragen. Toen zijn we een tijdje bezig geweest met het samen ontwikkelen van een goede vragenlijst voor een typeinterview. We hebben oefeningen uitgewisseld en soms elkaar kennis laten maken met coachingsmethodieken door ze toe te passen op elkaar. Onze achtergrond ligt in uiteenlopende disciplines, zoals coaching, training, reclame en communicatie.

Wij zouden het leuk vinden om nieuwe mensen in ons groepje op te nemen. Wat ons betreft ligt het open hoe we verder gaan.

Onze namen: Olivier Sprangers, Bob Kukler, Cees de Voogd, Reina de Wit.
Ben je geïntereiseerd? Neem dan contact op met:

Reina de Wit
info@reinadewit.nl

[Naar Boven](#)

4. Landelijke enneagramconferentie

Op 31 oktober wordt door PEP-pers een landelijke enneagramconferentie georganiseerd voor mensen uit de zakenwereld. Als je 4 mensen aanbrengt voor deze conferentie mag je zelf gratis mee! Meer informatie is te vinden op: www.enneagramconferentie.nl

[Naar Boven](#)

5. Van het PEP-bestuur

Oproep!

Willen de mensen die zich als participant van het PEP hebben opgegeven maar nog géén foto en profieltekstje hebben opgestuurd, dit alsnog doen? Het staat zoveel leuker als de galerij gevuld is! Graag sturen naar Jan Verweij: info@enneagramplatform.nl

[Naar Boven](#)

Professioneel Enneagram Platform

Copyright Professioneel Enneagram Platform.